

**Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder**

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 +47 37 01 75 96
fmavpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/oksoy-ryvingen>

Hege Nedrebø Andersen

Saksbehandler Jorunn Haugen

Vår ref. 2022/2727-0 432.2

Deres ref.

Dato 23.06.2022

Melding om vedtak - Søknad om etablering av ny sti ved Mønstremyr - Flekkefjord landskapsvernområde

Viser til deres søknad datert 4. mars 2022 om dispensasjon til å etablere en ny sti innenfor Flekkefjord landskapsvernområde. Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder behandlet deres søknad under styremøtet 20. juni 2022, vedlagt ligger vedtak og saksframlegg.

Vedtak

Med hjemmel i forskrift for Flekkefjord landskapsvernområde § 3 pkt.1.3 bokstav f), avslår verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder aktuelle søknad om opparbeiding og merking av tursti vest for Mønstremyr som ikke inngår i forvaltningsplanen for Flekkefjord landskapsvernområde.

Verneområdestyret legger vekt på at det omsøkte tiltaket kan gi en negativ virkning på fuglelivet på Mønstremyr over tid da tiltaket vil føre til kanalisering av ferdsel nærmere et område som er sårbar for menneskelig ferdsel, samt at tiltaket vil være i konflikt med retningslinjene i forvaltningsplanen for Flekkefjord landskapsvernområde.

Ut fra ovennevnte vurdering, finner verneområdestyret at det i denne saken ikke foreligger grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriften kapittel IV punkt 1.3 bokstav f).

Klage

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jf. § 2 tredje ledd. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, ev. fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell erklæring om klage skal fremsettes for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, og være undertegnet samt nevne det vedtak det klages over og den endring som ønskes, jf.

forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med visse unntak har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Med hilsen

Jorunn Haugen
verneområdeforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Saksframlegg med vedtak

Kopi til:

FLEKKEFJORD KOMMUNE
Statens naturoppsyn v/Steinar Sunde
Statsforvalteren i Agder

Kirkegaten 50 4400 FLEKKEFJORD

Arkivsaksnummer: 2022/2727-0

Saksbehandler: Jorunn Haugen

Dato: 13.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	54/22	20.06.2022

Saksframlegg - Søknad om etablering av ny sti ved Mønstromyr - Flekkefjord landskapsvernområde

Forvalters innstilling

Med hjemmel i forskrift for Flekkefjord landskapsvernområde § 3 pkt.1.3 bokstav f), avslår verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder aktuelle søknad om opparbeiding og merking av tursti vest for Mønstromyr som ikke inngår i forvaltningsplanen for Flekkefjord landskapsvernområde.

Verneområdestyret legger vekt på at det omsøkte tiltaket kan gi en negativ virkning på fuglelivet på Mønstromyr over tid da tiltaket vil føre til kanalisering av ferdsel nærmere et område som er sårbar for menneskelig ferdsel, samt at tiltaket vil være i konflikt med retningslinjene i forvaltningsplanen for Flekkefjord landskapsvernområde.

Ut fra ovennevnte vurdering, finner verneområdestyret at det i denne saken ikke foreligger grunnlag for å gi tillatelse etter verneforskriften kapittel IV punkt 1.3 bokstav f).

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jf. § 2 tredje ledd. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, ev. fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell erklæring om klage skal fremsettes for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, og være undertegnet samt nevne det vedtak det klages over og den endring som ønskes, jf. forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med visse unntak har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Verneområdestyret ORF - 20.06.2022

Behandling

Styrets vedtak - enstemmig

Som innstillingen.

Dokumenter i saken

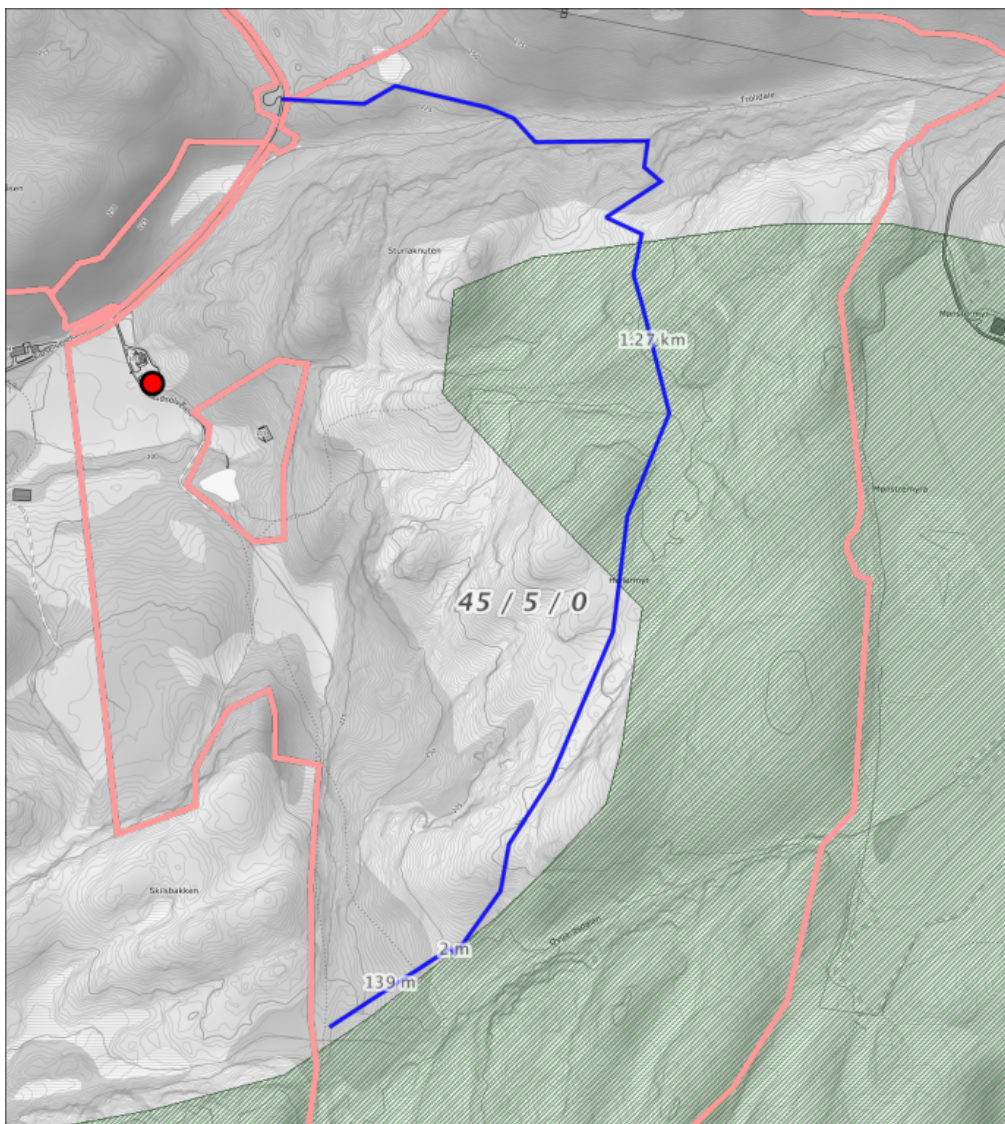
Vedlegg:

- 1 Søknad om anlegning av sti på Fidsel - Flekkefjord landskapsvernområde
- 2 Søknad om anlegning av sti på Fidsel
- 3 Kart søknad om sti
- 4 Vedrørende anlegning av ny sti ved Fidsel i Flekkefjord landskapsvernområde - Flekkefjord kommune

Saksopplysninger

Det vises til brev datert 4. mars 2022 fra Hege Nedrebø Andersen og Øyvind Andersen. Tiltakshavere søker om å etablere en ny sti på deres eiendom gnr/bnr. 45/5 i Flekkefjord kommune, innenfor Flekkefjord landskapsvernområde, som vist i kart nedenfor markert med blå linje.

Den nye stien ønskes å legges delvis innenfor landskapsvernområdet, og deretter ledes ned til hvor stien går inn i verneområdet i dag. Bakgrunnen for søknaden er av driftsmessige og sikkerhetsmessige årsaker på deres gård på Fidsel, hvor det er ønskelig å legge startstedet for stien mellom Fidsel og Dåtland/Li gård utenfor gårdstunet, som markert i rødt i kartet. Flekkefjord landskapsvernområde er markert i grønt.

Juridisk grunnlag

Flekkefjord landskapsvernområde ble opprettet den 11. mars 2005, og har som formål å ta vare på et representativt og særpreget landskap med åpne sjøflater, urørt skjærgård og mektig kysthei, samt å sikre områder som er viktig for biologisk mangfold, truede og sårbare plante- og dyrearter, og et variert kulturlandskap med fornminner og nyere tids kulturminner.

Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, jf. verneforskriften § 3 pkt. 1.1. Med de unntak som følger av punkt 1.2 og 1.3 i forskriften er det forbud mot inngrep og tiltak som oppføring, ombygging og riving av bygninger, brygger, moloer, broer og andre anlegg, veibygging, bergverksdrift, graving, påfylling av masse, boring og sprenging, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, planting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av turveier og stier, opplag av båter, utplassering av havbruksanlegg, husbåter og andre flytende

innretninger. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Opplistingen er ikke uttømmende.

Forvaltningsmyndigheten avgjør i tilstilfeller om et tiltak må anses å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

Verneforskriften er ikke til hinder for vedlikehold av gamle ferdselsveier med oppmuring, trapper og rekkverk samt turveier og stier med veivisere og skilt, som var i bruk på vernetidspunktet, jf. § 3 pkt. 1.2 bokstav i.

Forvaltningsmyndighetene kan gi tillatelse til naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv i samsvar med forvaltningsplan (jf. verneforskriften § 3 pkt. 1.3 bokstav e.), samt opparbeiding og merking av tursti og annen naturvennlig tilrettelegging som ikke inngår i forvaltningsplan (jf. verneforskriften § 3 pkt. 1.3 bokstav f.)

Plantelivet skal beskyttes mot skade og ødeleggelse (jf. verneforskriften § 3 pkt. 2.1), og all ferdsel skal skje hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på vegetasjon, dyreliv og kulturminner (jf. verneforskriften § 3 pkt. 4.1).

I gjeldende forvaltningsplan for Flekkefjord landskapsvernområde fra 2010 står det nærmere om retningslinjer for organisert ferdsel, tiltak og drift, herunder blant annet:

«Tilrettelegging for friluftsliv skal skje på en naturvennlig måte og ta høyde for god tilgjengelighet for flest mulig, innen rammen av vern. Det innebærer lav miljøbelastning og liten grad av inngrep. Tilretteleggingen skal bygge opp under naturopplevelsen og ikke forstyrre denne.

Den som tilrettelegger i landskapsvernområde må alltid ha tillatelse fra forvaltningsmyndigheten i forhold til bestemmelsene for landskapsvernområdet. Dette kommer i tillegg til eventuelle tillatelser som måtte være nødvendig fra andre lovverk f. eks. plan- og bygningsloven og motorferdselloven. Tilrettelegging må være avklart med grunneier.

Noen hovedkriterier for naturvennlig tilrettelegging:

- *Ta utgangspunkt i gamle ferdselsveier og jordbruksveier.*
- *Legg turveier utenom sårbare vegetasjonstyper og i god avstand fra viktige viltbiotoper.*
- *Legg stien naturlig inn i landskapet med minst mulig inngrep».*

I tillegg må søknaden vurderes etter de miljørettslige prinsipper i nml. §§ 8-12, jf. nml. § 7 om prinsipper ved offentlig beslutningstaking, og vise hvordan disse er vektlagt.

Vurdering

Offentlig beslutningstaking som berører naturmangfoldet, skal bygge på et vitenskapelig kunnskapsgrunnlag så langt dette er rimelig, jf. naturmangfoldloven § 8. Den omsøkte traseen for ny sti vil ikke berøre noen registrerte naturtyper eller kulturminner, men vil legges nærmere Mønstromyr enn allerede eksisterende sti fra Fidsel og videre sørover i landskapsvernområdet. Hovedtrekket av rovfugl langs kysten går inne på Hidreheia, og særlig om høsten kan det gå et betydelig trekk av rovfugl via Mønstromyr. Dette trekket er godt dokumentert gjennom mangeårige observasjoner og ringmerking av fugl under trekk, og det ble utført omfattende trekktegninger på Mønstromyr i årene 1990–1994. I norsk sammenheng er antall trekkende rovfugler på Mønstromyr ganske høye for flere arter, også i et skandinavisk perspektiv. Dette gjelder blant annet følgende arter, med gjennomsnittlige årlige individer i parentes: myrhauk (82), hønsehauk (116), spurvehauk (1771), kongeørn (18) og tårnfalk (508) (NOF, 2018). Verneområdeforvalter mener at det foreliggende kunnskapsgrunnlaget gir tilstrekkelig informasjon om tiltakets konsekvenser for naturmiljøet i Flekkefjord landskapsvernområde til at det kan fattes vedtak i saken. Det legges her vekt på opplysninger som kommer frem i Naturbase, forvaltningsplan, informasjon i forbindelse med forarbeidet til vernet, samt informasjon i forbindelse med utarbeidelse av ny forvaltningsplan og besøksstrategi. «Føre-var-prinsippet» etter nml. § 9 har liten relevans i saken.

Den omsøkte stien i Flekkefjord landskapsvernområde er et tiltak som ikke er i samsvar med gjeldende forvaltningsplan for Flekkefjord landskapsvernområde fra 2010, eller i samsvar med ny forvaltningsplan og besøksstrategi som er under utarbeidelse og som kommer på høring. Søknaden må derfor vurderes etter verneforskriften § 3 pkt. 1.3 bokstav f., hvor forvaltningsmyndigheten kan

gi tillatelse til opparbeiding og merking av tursti og annen naturvennlig tilrettelegging som ikke inngår i forvaltningsplan.

I forbindelse med søknaden må man vurdere den effekten tiltaket kan ha på verneverdiene i landskapsvernområde, jf. nml. § 10 om «økosystemtilnærming og samlet belastning». Forvaltningen av verneområdet skal bidra til å fremme gode friluftslivsopplevelser, samtidig som verneverdiene opprettholdes. Verneområdet har som formål å ta vare på blant annet områder som er viktig for biologisk mangfold, truede og sårbare plante- og dyrearter. Bruk av verneområdene i friluftslivssammenheng har økt siden vernet ble innført og forventes å kunne øke ytterligere i årene som kommer.

I forvaltningsplanen for verneområdet er det i forbindelse med friluftsliv lagt noen kriterier for naturvennlig tilrettelegging av stier, hvor det blant annet står at stier skal legges i god avstand fra viktige viltbiotoper. Mønstromyr er en viktig lokalitet for rovfugl på trekk, og området vurderes som sårbart for forstyrrelser fra menneskelig aktivitet. Mønstromyr har i dag en aktiv jordbruksdrift, og det er gjennomført større restaureringstiltak i området for gjenåpningen av vannspeil for å forbedre området for fuglelivet. Verneområdeforvalter vurderer det til at det omsøkte tiltaket kan gi en negativ virkning på verneformålet for Flekkefjord landskapsvernområde, da tiltaket vil føre til kanalisering av ferdsel til et område som er sårbart for menneskelig ferdsel. Tiltaket vurderes også til å komme i konflikt med retningslinjer for tilrettelegging for friluftsliv i forvaltningsplanen for Flekkefjord landskapsvernområde, og en dispensasjon vil kunne føre til uheldig presedensvirkninger ved eventuelle framtidige søknader om opparbeiding og merking av tursti som ikke inngår i forvaltningsplanen eller besøksstrategi, jf. nml. § 10 om «økosystemtilnærming og samlet belastning».

I forbindelse med utarbeidelse av ny forvaltningsplan og besøksstrategi for Flekkefjord landskapsvernområde som er gjennomført av Rambøll, har det blitt gjennomført en sårbarhetsanalyse av de stiene som har blitt lagt til grunn av grunneierne tidligere i prosessen. Rambøll anbefaler at det gjennomføres en sårbarhetsvurdering i forkant dersom det planlegges tiltak i tilknytning til stier som ikke er omfattet av sårbarhetsvurderingen. Den omsøkte stien er ikke omfattet av sårbarhetsvurderingen som nå er gjennomført, og andre stinett som går ved Mønstromyr er ikke tatt med i ny besøksstrategi for Flekkefjord landskapsvernområde.

Ut fra vurderingen over, finner forvalter at vilkårene for tillatelse ikke er oppfylt i denne saken, og slik at det ikke foreligger grunnlag for å gi tillatelse til omsøkte tiltak etter verneforskriften § 3 punkt 1.3 bokstav f).